

Győri Ítéltábla
Gf.II.20.109/2005/2.

Az elsőfokú bíróság lényeges eljárási szabályt sértett, amikor a kereshetőségi jog kérdésében nem ítélettel, hanem végzéssel határozott(Pp.130.§. (1) bekezdés g./ pont)

A felperes keresetében a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara mellett szervezett állandó választottbíróság által a Vb/04217/2004. számú ügyben 2004. szeptember 29-én meghozott ítélet érvénytelenítését kérte. Arra hivatkozott, hogy az ítélet a választottbíráskodásról szóló 1994. évi LXXI. tv. (a továbbiakban: Vbt.) 55.§. (1) bekezdés d./ és e./, valamint (2) bekezdés a./ és b./ pontjaiba ütközik.

Az alperesek elsődlegesen a per megszüntetését kérték. Azzal érveltek, hogy a felperes a választottbírósági eljárásban félként nem vett részt, és az ítélet rá vonatkozó rendelkezést sem tartalmaz. Így a felperes kereshetőségi joggal nem rendelkezik. A keresetet egyébként érdemben is alaptalannak minősítették.

Az elsőfokú bíróság a 2004. december 21-én kelt 7. számú végzésével a pert megszüntette. A végzés indokolása szerint a felperes a választottbírósági eljárásban félként nem szerepelt, és rá vonatkozóan az ítélet rendelkezést sem tartalmaz. Az pedig, hogy az ügyben egyébként érdekeltnek tartja magát, a perindítási jogosultságot nem alapozza meg. Ezért a pert a Pp.157.§. a./ pontja alapján – a Pp.130.§. (1) bekezdés g./ pontjára figyelemmel – meg kellett szüntetni.

E végzés ellen a felperes élt fellebbezéssel, és – tartalmilag – annak hatályon kívül helyezésével az elsőfokú bíróságnak a per további tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítását kérte. Fellebbezése indokolásában arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság a Vbt.55.§. (1) bekezdésének téves, leszűkítő értelmezése alapján állapította meg kereshetőségi joga hiányát. Helyesen ugyanis mindazok kérhetik a választottbíróság ítéletének érvénytelenítését, akiket a döntés következményei érintenek. Arra az esetre, ha az ítéltábla e jogi álláspontját nem osztaná, kérte a másodfokú eljárás felfüggesztését és az Alkotmánybíróság megkeresését a Vbt.55.§. (1) bekezdése alkotmányellenességének megállapítása végett.

Az alperesek fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú végzés helybenhagyását kérték. Azzal érveltek, hogy a Vbt.55.§. (1) bekezdésében foglaltak nem értelmezhetőek kiterjesztően, így mindazok, akikre vonatkozóan az ítélet közvetlen rendelkezést nem tartalmaz, kereshetőségi joggal nem rendelkeznek.

A fellebbezés az alábbiak szerint alapos.

Az elsőfokú bíróság lényeges eljárási szabályt sértett, amikor a kereshetőségi jog kérdésében nem ítélettel, hanem végzéssel határozott.

A kereshetőségi jog (perbeli legitimáció) ugyanis a kereset tényalapjának sajátos része, a per tárgya és a fél közötti jogi kapcsolatot fejezi ki, a per tárgya iránti jogi érdekelttség igazolását jelenti.

A Pp.130.§. (1) bekezdés g./ pontjának a perbeli legitimáció hiányával kapcsolatos rendelkezése kizárólag arra az esetre vonatkozik, amikor jogszabály a perindításra valakit kifejezetten felhatalmaz, illetve amikor akként rendelkezik, hogy valamely keresetet kizárólag erre feljogosított, a jogszabályban megjelölt személy indíthat, illetve a jogvita eldöntéséhez meghatározott személyek perben állása kötelező. Ha azonban az állapítható meg, hogy a felperes olyan igényt érvényesít, amelyre bármely oknál fogva nem jogosult, a Pp.130.§. (1) bekezdés g./ pontja, illetve a Pp.157.§. a./ pontja nem alkalmazható. A kereshetőségi jog fennállása, illetve hiánya ugyanis érdemi kérdés, az ügy érdemében pedig a Pp.212.§. (1) bekezdéséből következően ítélettel kell határozni.

A választottbírósági ítélet érvénytelenítését a Vbt.55.§. (1) bekezdéséből kitűnően a fél, továbbá az kérheti, akire az ítélet rendelkezést tartalmaz.

A konkrét esetben a választottbírósági eljárásban a felperes félként nem vitásan nem vett részt. Azt, hogy az ítélet rá vonatkozó rendelkezést tartalmaz-e, a határozat értelmezése alapján kell eldönteni. Ez viszont már a kereshetőségi jog érdemi vizsgálatát jelenti. Így a keresetlevél idézés kibocsátása nélkül történő elutasításának, illetve a per megszüntetésének abban az esetben sincs helye, ha az ítélet értelmezése alapján az állapítható meg, hogy az a felperesre vonatkozó rendelkezést nem tartalmaz, tehát a felperes kereshetőségi joggal nem rendelkezik.

Ezért az ítéltábla az elsőfokú végzést hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot a per további tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította.

A megismételt eljárásban az elsőfokú bíróságnak a kereshetőségi jog fennállásáról, illetve hiányáról ítélettel kell határoznia. A kérdés érdemét érintően helyesen indult ki az elsőfokú bíróság abból, hogy a jogi érdekelttség a Vbt.55.§. (1) bekezdésére alapított kereshetőségi jogot önmagában nem alapozza meg; e jogszabályi rendelkezés alapján keresetet a választottbírósági eljárásban részt vett feleken kívül kizárólag az indíthat, akire nézve az ítélet kifejezett rendelkezést tartalmaz.